

C-reaktiivne valk (S,P-CRP)

Kliinilise keemia ja laboratoorse hematoloogia osakond

C-reaktiivne valk (*C-reactive protein*, CRP) sünteesitakse maksas. Nimetuse on ta saanud omadusest siduda mõnede pneumokokkide kihnu C-polüsahhariide. CRP on nn ägeda faasi valk, mille produktsioon suureneb põletikureaktsiooni puhul suhteliselt kiiresti (6–12 tunni jooksul) ja väljendunult. CRP on mittespetsiifilise põletikureaktsiooni komponent. Ta seondub mikroorganismide membraanidega või kahjustatud keharakkudega ja aktiveerib seeläbi komplemendisüsteemi klassikalise tee. Komplemendisüsteemi aktivatsioon viib seondunud struktuuride hävitamiseni. CRP seondub ka immuunglobuliinide Fc-fragmentidega ja aktiveerib trombotsüüte.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Katsuti	Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti (punane kollase rõngaga või kollane kork) või geeliga LH-katsuti (roheline kollase rõngaga või heleroheleline kork)
Säilivus	Seerum/plasma toatemperatuuril kaks nädalat, +4 °C kolm nädalat, -20 °C üks aasta

Analüüsi tegemise aeg: ööpäevaringselt

Analüüsimeetod: immuunturbidimeetriline meetod

Referentsväärtused

≥ 18 a	< 5 mg/L
--------	----------

Näidustus ja kliiniline tähendus

Bakteriaalse põletiku kahtlus. Bakteriaalsete ja viiruslike infektsioonide diferentsiaaldiagnostika. Põletikulise protsessi aktiivsuse hindamine. Ravi tulemuslikkuse jälgimine (antibiootikumid, steroidhormoonid, põletikuvastased vahendid). Postoperatiivsete komplikatsioonide tuvastamine.

CRP taseme tõus on järsk ägedate bakteriaalsete infektsioonide puhul, kuid puudub enamasti mittekomplitseerunud viirusinfektsioonide korral. CRP kontsentratsioon suureneb ka haigusseisundite puhul, millega kaasneb rakkude lagunemine: trauma, müokardiinfarkt, kroonilised põletikulised haigused, pahaloomulised kasvaja. Kuna CRP poolestusaeg on väga lühike (mõni tund), on kontsentratsioon seerumis heas korrelatsioonis haigusprotsessi aktiivsusega ning väheneb kiiresti haiguse taandumisel. Operatsioonijärgselt suurenenud CRP kontsentratsioon hakkab mittekomplitseerunud kulu puhul vähenema alates neljandast päevast.

Kaja Vaagen